

Vergaderjaar 2011–2012

29 544

Arbeidsmarktbeleid

Nr. 388

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2012

In juli 2011 heeft het kabinet uw Kamer geïnformeerd over het Vitaliteitspakket¹. Met dit pakket aan maatregelen wil het kabinet werkgevers en werknemers ondersteunen om de arbeidsparticipatie te verhogen; in de toekomst is iedereen op de arbeidsmarkt nodig. Daarom is het van belang dat werknemers gezond, vitaal en productief zijn, tot de pensioengerechtigde leeftijd. Naast financiële en fiscale stimuleringsmaatregelen, zijn in het Vitaliteitspakket de thema's gezondheid, scholing en arbeidsmobiliteit benoemd als belangrijke voorwaarden voor de (duurzame) inzetbaarheid van werknemers.

Ter invulling van het thema gezondheid heeft het kabinet in het Vitaliteitspakket het actieplan Gezond Bedrijf aangekondigd. Met deze brief kom ik mijn toezegging van 5 oktober 2011 na om uw Kamer nader te informeren over de opzet van dit plan². Deze brief stuur ik u mede namens de minister van VWS, die het plan ook in haar Landelijke nota Gezondheidsbeleid³ heeft benoemd.

Actieplan Gezond Bedrijf; doelgroepen en thematiek

MKB-bedrijven hebben, vanwege hun kleinschaligheid, beperkte capaciteit en deskundigheid of financiële belemmeringen, niet altijd de mogelijkheid om de duurzame inzetbaarheid van hun medewerkers te bevorderen. Daarom bied ik MKB-bedrijven ondersteuning om het thema gezondheid integraal te benaderen, als belangrijke voorwaarde voor duurzame inzetbaarheid. Dat is de essentie van het actieplan Gezond Bedrijf.

Een werkgever is al verantwoordelijk voor het zorgen voor goede arbeidsomstandigheden. Fysieke en/of psychisch belastende werkzaamheden zijn belangrijke veroorzakers van ziekteverzuim en uitval uit het arbeidsproces. Ik zet daarom in op het verlichten van deze belastende arbeidsomstandigheden. Daarnaast kan een werkgever een grotere bijdrage leveren aan preventie en het faciliteren van werknemers bij een gezonde(re) leefstijl. Daarom richt het actieplan zich op het voorkomen

¹ Tweede Kamer, 2010–2011, 29 544, nr. 329.

² (Kamerstuk 29 544, nr. 354).

³ Tweede Kamer, 2010–2011, 32 793, nr. 2.

van uitval van werknemers met chronische aandoeningen, het verhogen van de psychische weerbaarheid van werknemers, het bespreekbaar maken van psychische klachten op de werkvloer en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Ook ondersteun ik werkgevers bij het bereiken van lager opgeleiden. Het is met name deze groep werknemers die relatief vaker zware werkomstandigheden ervaren, een slechtere gezondheid hebben en daardoor een groter risico lopen op uitval.

Het is uiteindelijk aan werkgevers en werknemers om te bepalen wat in hun bedrijf of organisatie de hoogste prioriteit heeft en welke maatregelen kansrijk zijn. Werkgevers zullen het eerste aanspreekpunt vormen en met hen stimuleer en faciliteer ik werknemers in de werkomgeving om aan hun inzetbaarheid en gezondheid te werken.

In de uitvoering van het plan grijp ik aan op drie niveaus:

Landelijk

- o agenderen van duurzame inzetbaarheid en gezondheid

Sectoraal en regionaal

- o faciliteren en begeleiden van ondernemers in pilots
- o ontsluiten van kennis en aanreiken van instrumenten

Individueel bedrijfsniveau

- o individuele advisering binnen de pilots

Landelijk

Het kabinet werkt aan het vergroten van de bewustwording om bedrijven en instellingen te bewegen om op een duurzame manier met hun personeel om te gaan. Werknemers moeten zich beter bewust worden van hun eigen verantwoordelijkheid om gezond en vitaal te blijven en om aansluiting te houden bij de arbeidsmarkt. Werkgevers en werknemers hebben elkaar hierbij nodig. In een landelijk communicatietraject zullen werkgevers en werknemers worden gewezen op het belang van duurzame inzetbaarheid en op mogelijke manieren om hiermee aan de slag te gaan. De communicatie is gericht op het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden en een gezonde leefstijl. Daarnaast zullen ook mobiliteit en scholing aan de orde worden gesteld als relevante thema's om duurzame inzetbaarheid te bevorderen. Het communicatietraject start tijdens een SZW-congres op 26 maart 2012 over het thema duurzame inzetbaarheid.

Sectorale en regionale activiteiten

Door middel van pilots in de bouw, transport en zorg, zal ik relevante deskundigen in staat stellen MKB-ondernemers en enkele zorginstellingen te ondersteunen op het gebied van duurzame inzetbaarheid en gezondheid. Door maatgerichte advisering en door makkelijk toepasbare kennis en interventies aan te bieden.

De pilots in de bouw en transport zijn kleinschalig en starten in die regio's waar deze sectoren goed vertegenwoordigd zijn. In deze sectoren zijn de thema's duurzame inzetbaarheid en gezondheid actueel. Er is enerzijds sprake van zware fysieke en psychische belasting en anderzijds is er gezondheidswinst te behalen door een gezonde leefstijl te bevorderen. Bovendien is het in deze sectoren mogelijk met een pilot aan te sluiten bij bestaande initiatieven en is er potentie om in korte tijd resultaten te behalen. Samen met sectororganisaties als bijvoorbeeld Gezond Transport zal een aantal regionale ondernemersverenigingen benaderd worden om deel te nemen. De pilots hebben als doel per regio 30 bedrijven te bereiken en te adviseren waardoor er concrete stappen worden gezet. Bij ondernemersbijeenkomsten in de regio, zoals de ondernemersdagen van MKB-Nederland en bijeenkomsten van ondernemersverenigingen, worden ondernemers uitgedaagd met elkaar in gesprek te gaan en hun ervaringen met preventie, preventieve dienstverlening, duurzame inzetbaarheid en gezondheid te delen.

In de zorgsector voert de Stichting Regioplus, met ondersteuning van VWS, een programma uit gericht op verbetering van het regionale arbeidsmarktbeleid in de zorg. Regioplus werkt daarbij in alle regio's aan het versterken van (de aandacht voor) duurzame inzetbaarheid en (het belang van) goede arbeidsomstandigheden in zorginstellingen.

Individueel bedrijfsniveau

Tijdens de pilots vindt advisering en ondersteuning aan individuele bedrijven door adviesteams plaats. In het geval van individuele advisering vraag ik bedrijven om een eigen bijdrage, waardoor de bedrijfsleiding van het MKB-bedrijf zich committeert aan de deelname en uitvoering van het advies.

In de advisering komt een aantal onderwerpen actief ter sprake. Dit zijn het voorkomen van uitval op de werkvloer van mensen met een chronische aandoening en mensen met fysiek en psychisch zware taken, het vergroten van de psychische weerbaarheid van werkenden, het bespreekbaar maken van psychische klachten en het stimuleren van bewegen als aanjager van een gezonde leefstijl.

Experts op deze thema's in het adviesteam adviseren over geschikte interventies in het bedrijf, zoals bijvoorbeeld COACH (stress verminderen door bewegen) en Diabetes Werkt (helpdesk voor werknemers met diabetes).

Daarnaast stimuleer ik grote bedrijven die al een gezondheidsbeleid hebben, een MKB-bedrijf uit de pilot te coachen waardoor (kleinere) bedrijven het wiel niet zelf hoeven uit te vinden. Goede voorbeelden zullen in het zonnetje komen te staan door de verkiezing van het «coach-bedrijf van het jaar».

Bedrijven die werk hebben gemaakt van duurzame inzetbaarheid hebben de ervaring dat de baten de kosten daarvan overstijgen. Om de effecten van preventie op de werkvloer en preventieve dienstverlening ook voor andere bedrijven en instellingen inzichtelijk te maken, zullen «business cases» worden uitgewerkt. Ze dragen bij aan het vergroten van het urgentiegevoel en stimuleren om de eerste stap te zetten naar duurzame inzetbaarheid. De business cases zullen worden verzameld en beschikbaar gesteld.

Een verzameling van instrumenten en methoden om op het thema gezondheid de aanpak van duurzame inzetbaarheid te stimuleren, zal in een «Toolbox» duurzame inzetbaarheid via internet beschikbaar komen.

Planning

Het actieplan loopt tot eind 2014, waarbij de eerste fase (2012) in het teken staat van de pilots. In de tweede fase (vanaf medio 2013 tot en met 2014) zal een bredere uitrol plaatsvinden.

In de eerste helft van 2013 zal ik de Tweede Kamer informeren over de resultaten van de pilots en het vervolg van dit actieplan.

Gezondheid is van primair belang voor de duurzame inzetbaarheid van werkenden en daarmee cruciaal voor participatie op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Omgekeerd kan werk ook bijdragen aan een evenwichtig en gezond bestaan. Ik hoop dan ook dat werkgevers en werknemers hun verantwoordelijkheid nemen en dat het actieplan Gezond Bedrijf hen een steun in de rug biedt.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. G. J. Kamp